Cultureel Erfgoed

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Over de grens!

Workshopboek groep 7 / groep 8 / klas 1 / klas 2

Hallo allemaal!

De cultuurweek staat dit jaar in het teken van Cultureel Erfgoed.
Cultureel Erfgoed? Lees eerst maar even verder:

Cultureel Erfgoed is alles wat voor de volgende generatie bewaard moet worden. Dit kunnen gebouwen, boeken, spullen, maar ook feesten en gewoonten zijn. Erfgoed wordt vaak goed bewaard. Er is ook erfgoed dat beschermd wordt door een vereniging of de staat. Dit zijn vaak gebouwen, kunstwerken en tradities.

Je kunt tijdens de cultuurweek kiezen uit verschillende workshops over Cultureel Erfgoed. De workshops worden gegeven door de juffen, meesters, docenten en kunstenaars. De workshops beginnen om 13:15 uur en duren tot 15:15 uur. Bij sommige workshops werk je in een lokaal, en bij andere workshops ga je naar buiten. Aan het eind van de week, op vrijdagmiddag, geef je samen met je workshopgenoten een Grote Presentatie van alles wat je tijdens de Cultuurweek hebt gedaan.

Tijdens de Cultuurweek heb je 's ochtends gewoon les. Iedereen heeft deze week tegelijkertijd pauze, of je nou op CBS De Rank of op Ubbo Emmius zit. Hoe jouw rooster er precies zal uitzien, hoe we dat doen met de pannakooi en waar er gegeten wordt, hoor je later.

In dit boekje zie je welke workshops er allemaal gegeven worden. Lees het rustig door. Je moet zes workshops uitkiezen, bij drie workshops word je ingedeeld. Bij het indelen houden we zoveel mogelijk rekening met jouw keuzes maar het kan zijn dat je ook een keer ingedeeld wordt bij een 'verrassingsworkshop'.

Achterin dit boekje vind je de invullijst voor de workshops. Je hebt ruim een week de tijd om alles te lezen en een keus te maken. De ingevulde lijst moet je inleveren bij jouw juf/meester/mentor.

Uiterlijke inleverdatum invullijst workshops:

vrijdag 8 maart 2019

Veel plezier met uitzoeken,

Namens alle juffen, meesters, docenten en kunstenaars die workshops geven!

Verleden fotograferen

Al meer dan honderd jaar is het mogelijk om in kleur te fotograferen.
Waarom kiezen fotografen soms nog steeds voor zwart/wit?
Dat kan zijn, omdat ze willen verwijzen naar het verleden.

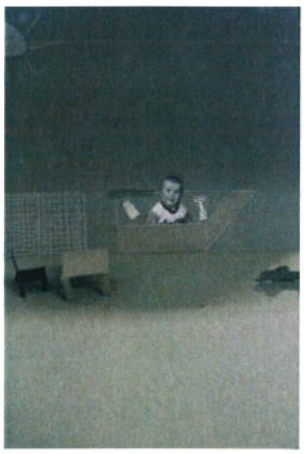

In deze workshop fotografeer je een herinnering of een gebeurtenis in het verleden. Dit doe je door te werken met alleen zwart, wit, grijs en zilver materiaal.

Deze workshop gaat over de geschiedenis van de fotografie. Maar ook over hoe het verleden er in je hoofd uit kan zien.

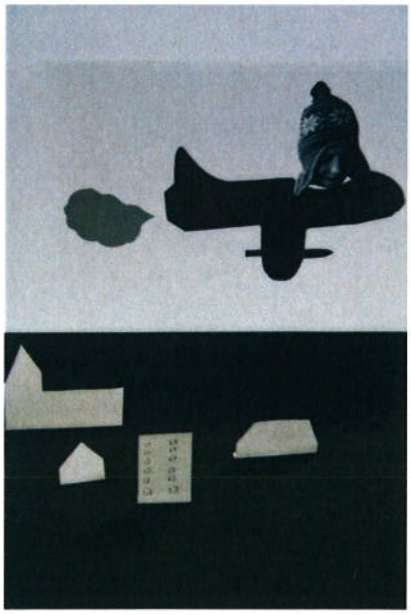

Geef je gauw op voor deze workshop!

Workshop Dans

Tijdens deze workshop maak je kennis met de culturele geschiedenis van dans.

De basis voor de huidige streetdance ligt in Afrika. Tijdens de slavernij werden de verschillende dansstijlen door elkaar beïnvloedt. Klassiek ballet ontmoette Afrikaanse dans en andersom. Uit die ontmoeting ontstaat o.a. de jazzdans, via de Motown (Jacksons) periode gaat de ontwikkeling verder richting hiphop en de streetdance.

Tijdens deze workshop gaan we een stukje choreografie aanleren uit deze dans ontwikkeling. Dat kan Afrikaanse dans zijn maar ook een stukje choreografie uit de Motown periode. We ronden de workshop af met een klein stukje streetdance.

Op vrijdag middag presenteren we de dans met iedereen die aan de workshops heeft deelgenomen.

Afrikaans

Motown

Streetdance

3

De kunst van:Piet Mondiaan

Altijd al willen werken als een echte abstracte kunstenaar?

Als je deze les kiest leg ik je kort uit hoe jij kan shinen als een echte kunstenaar. Dit gaat je lukken door geometrische schilderijen te maken met de primaire kleuren, wit, grijs en zwart omlijst! Kortom je kruipt in de huid van Piet Mondriaan!

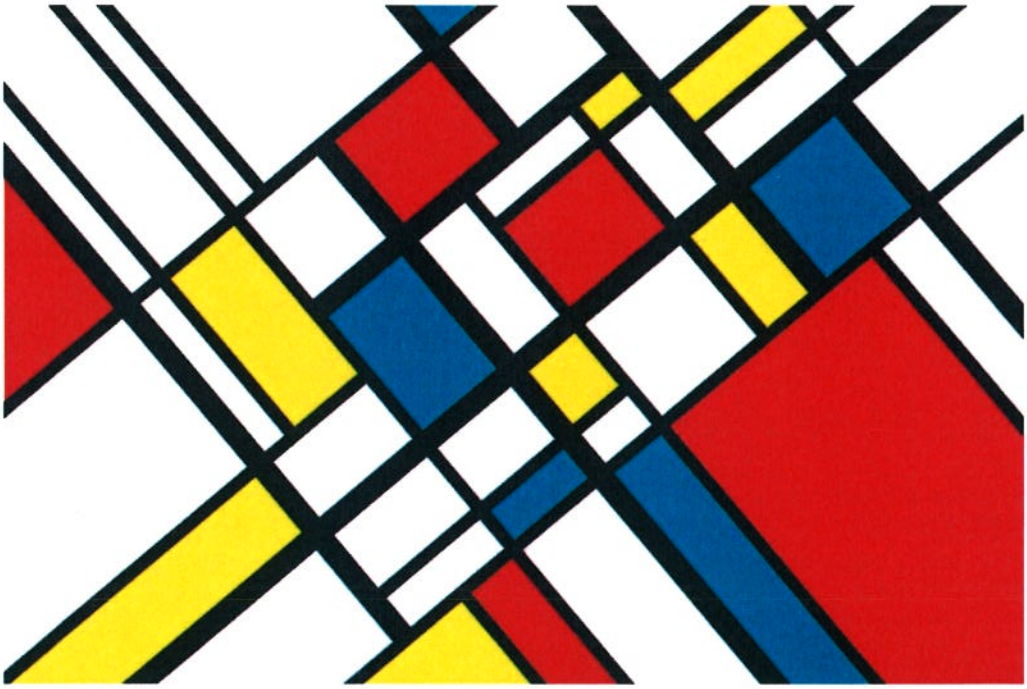

Ons gecreëerde werk zetten we neer en een ieder zal tijdens de presentatie met hun eigen ogen jouw werk kunnen komen bewonderen.

Monnikenwerk

De monniken in de middeleeuwen konden niet
eventjes pen en papier halen in de winkel.
Hun verf en pen en papier maakten ze zelf... van
ganzenveren, eieren, pigmenten en geitenvellen!

En dan zaten ze hele dagen te schrijven.
De letters werden prachtig versierd met tekeningen.

Dat gaan wij ook doen.
Op echt perkament (geitenvel) maken we een letter
net zoals de monniken deden.
De letter versieren we met zelfgemaakte verf en...bladgoud.

LEERFABRIEK 2069, de school voor de toekomst

5

In deze workshop ga je de school van de toekomst (anno 2069) ontwerpen.
Elke tijd en cultuur kent zijn eigen onderwijs. Hoe zag het onderwijs er vroeger uit?
Hoe ziet het er nu uit en …… over 50 jaar!?!

Voordat je met je opdracht begint, eerst wat verhalen en filmpjes over het onderwijs en een aantal scholen in Frankrijk en Angola. Hierdoor snap je beter wat nodig is voor *'leerfabriek 2069'*.
Wat is nodig voor de school van de toekomst (in 2069, dus over 50 jaar)? Hoe zie die school eruit? Met vragen als: *"Wat kun je er leren? Welke vakken? Hoe leer je? Hoe zien lokalen eruit?"*

Ieder zijn eigen schooltijd! Generatie op generatie en verschillend per cultuur!
In grootmoederstijd:
Bij het schrijfonderwijs hoorden griffel, lei, sponzendoosje, inktpotje, kroontjespen en inktlapje.
Om te leren tellen: gebruik van rekenboekje, rekensnoeren, rekenblokjes en houten reukappeltjes was zeer modern. Met de appeltjes leerde je breukensommen maken!

In Frankrijk:
De klassen staan op zijn kop: klas 5 is de brugklas, tussen de middag kun je er warm eten, mobieltjes zijn verboden. Soms bestaat de school uit 1 klas, voor kinderen van groep 1 t/m 8!

Eiffeltoren

Ik neem jullie mee naar de stad van de liefde, romantiek en naar een gebouw die bekend staat over de hele wereld, nl. de Eiffeltoren.

We maken een schilderij van kleine stukjes hout, die geplakt gaan worden op een grote plaat.

De Eiffeltoren staat op de plaat afgebeeld.

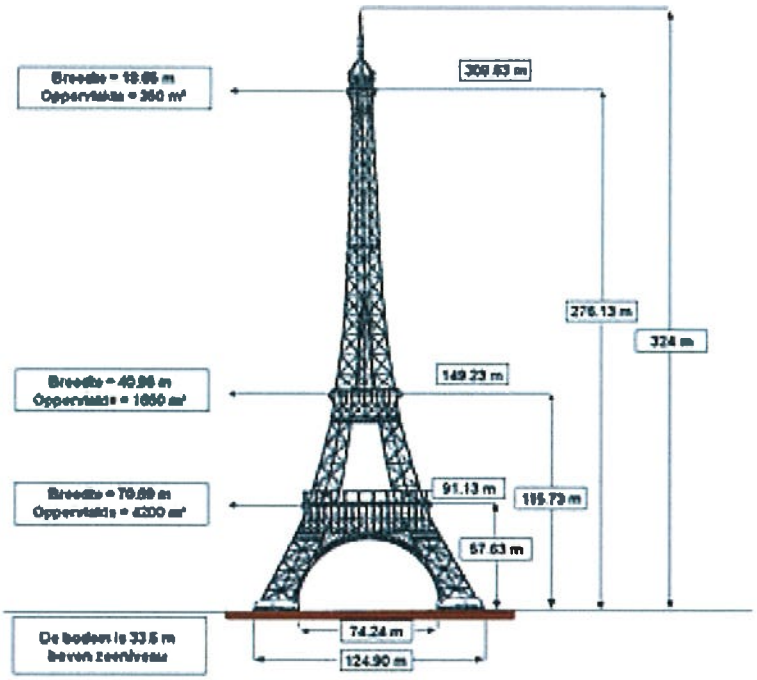

We gaan in de onderstaande volgorde werken:

- We gaan de blokjes verven
- Daarna gaan we de blokjes één voor één op de plaat plakken. De blokjes verschillen in hoogte, zodat je meer diepgang in de schilderij krijgt.
- En zo ontstaat er een 3D schilderij

Brandenburger Tor

Ik neem jullie mee naar de stad van de cultuur en naar een gebouw die bekend staat over de hele wereld, nl. de Brandenburger Tor.

We maken een schilderij van kleine stukjes hout, die geplakt gaan worden op een grote plaat.

De Brandenburger Tor staat op de plaat afgebeeld.

We gaan in de onderstaande volgorde werken:

- We gaan de blokjes verven
- Daarna gaan we de blokjes één voor één op de plaat plakken. De blokjes verschillen in hoogte, zodat je meer diepgang in de schilderij krijgt.
- En zo ontstaat er een 3D schilderij

Empire State Building

Ik neem jullie mee naar een wereldstad New York, de stad van de musicals op Broadway. Een stad waar de winkels 24 uur open zijn.

We maken een schilderij van kleine stukjes hout, die geplakt gaan worden op een grote plaat.

De Empire State Building staat op de plaat afgebeeld.

We gaan in de onderstaande volgorde werken:

- We gaan de blokjes verven
- Daarna gaan we de blokjes één voor één op de plaat plakken. De blokjes verschillen in hoogte, zodat je meer diepgang in de schilderij krijgt.
- En zo ontstaat er een 3D schilderij

Pottenbakken

Pottenbakken is een heel oud ambacht. Al eeuwen maken mensen gebruiksvoorwerpen en mooie vormen van klei. Heel lang geleden werden potten met de hand gemaakt. Later op de draaischijf.

Zo zijn in Nederland potten gevonden van wel 2500 jaar oud; potten die hun naam hebben gegeven aan de cultuur van die tijd: de klokbekercultuur. Zoals je ziet werden deze met de hand gemaakte potten ook mooi versierd.

Met een draaischijf kun je mooi gelijkmatige potten maken. Draaien is een echt ambacht: je moet er flink op oefenen

In deze workshop ga je 2 potten maken, één met de hand en één op de draaischijf. Natuurlijk ga je de pot die je maakt ook versieren. Om aan deze workshop mee te doen moet je niet bang zijn voor vuile handen.

Lijkt het je ook zo leuk om terug in de tijd te reizen en wakker te worden in de Middeleeuwen waar je zo'n leuk Bijbelgedeelte kunt tekenen en schrijven?

Dat is nou net wat we gaan doen tijdens onze workshop Middeleeuws handletteren. Het wordt vast erg gezellig en ik weet nu al dat er ouderwets lekkere snoepjes te vinden zijn.

Dus als jij houdt van mooie letters en tekeningen dan ga je vast voor deze workshop kiezen. Er zullen veel mooie voorbeelden zijn. Je mag je eigen kunstwerkje zelfs mee naar huis nemen!

Tot ziens bij de workshop!

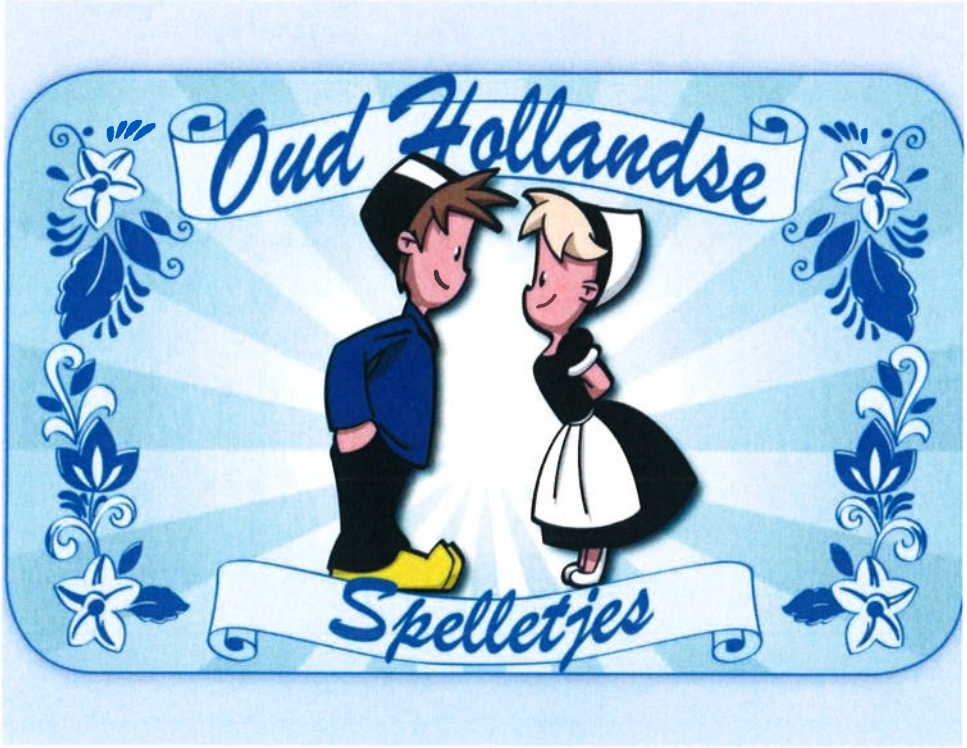

OUD HOLLANDSE SPELLETJES MIDDAG

Vroeger hadden kinderen geen iPad of telefoon om spelletjes op te doen als ze vrij waren. Ook waren er maar drie televisiezenders en was er dus niet altijd een leuk programma om te kijken na schooltijd. Verveelden de kinderen zich dan altijd als ze vrij waren? Nee, zeker niet. Vroeger bedachten de kinderen allerlei spelletjes voor binnen en buiten om zich te vermaken in hun vrije tijd.

Heb jij zin om je een middag lekker uit te leven zonder je iPad en telefoon en wil je wel eens ervaren wat voor spelletjes kinderen vroeger deden? Geef je dan snel op voor deze workshop en kom een middagje lekker Oud Hollands spelen buiten in je oude spijkerbroek of binnen in de gymzaal als het slecht weer is.

We hebben allerlei verschillende spelletjes voor je klaar staan deze middag. Wat dacht je bijvoorbeeld van:

Steltlopen

Stoepranden

Knikkeren

Blikgooien

Springtouwen

Ben je net zo enthousiast als wij om gezellig een middagje te komen spelen, geef je dan snel op voor deze leuke workshop!

Wie was Charles Darwin? Wat heeft hij precies gedaan, en hoe zag zijn reis eruit? En misschien nog wel interessanter, hoe zou de reis er tegenwoordig uit hebben gezien? Bij deze workshop ga je de reis van Charles Darwin zelf verfilmen, maar dan in de tegenwoordige tijd! Eerst gaan we gezamenlijk op onderzoek uit om te ontdekken wat hij allemaal heeft gedaan, om daarna zelf de reis na te maken zoals dat er nu uit zou zien.

De Onstwedder geschiedenis komt weer tot leven

In deze workshop ga je in een groep een historische wandeling door het dorp maken.

Tijdens deze wandeling ontmoet je markante figuren uit het rijke Onstwedder verleden.

Wie dat zijn, verklappen we natuurlijk nog niet, maar je zult je verbazen wat er in dit dorp allemaal is gebeurd...

Maak kennis met een heel ander Onstwedde...

Dus geef je snel op voor deze reis door de tijd!

Uneswido in Westerwalde.

Workshop met de ***VOUWSTENEN***

Nieuwe stad bouwen met kartonnen stroken.

Wij gaan in deze workshop een nieuwe stad bouwen met een zelf-uitgevonden constructiespel 'De Vouwstenen'. Dat zijn een soort kartonnen strookjes. Dat is niet zomaar, want Oost-Groningen is bekend om zijn kartonfabrieken.

Waarom stonden er vroeger zoveel

(stro-)kartonfabrieken in Oost-Groningen?

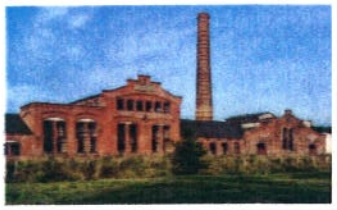

Ga niet van tevoren nadenken wat je precies wilt bouwen, want alleen dan krijg je de gekste vormen en dat is goed!

Als je bent uitgebouwd laat je je fantasie er op los en ga je met schaar, gekleurd-papier en lijm er je eigen gebouw van maken. Moet jij kijken wat een maffe stad dat gaat worden...

Workshop Maskers maken met een cultureel tintje

Hoi!

Bij deze workshop kies je een land uit dat jou interesseert. Vervolgens ga je opzoek naar informatie over de geschiedenis van het land, toeristische plekjes, iconische trends en hoe de mensen in je gekozen land in het leven staan. Aan de hand van de informatie ga je een masker maken van diverse materialen.

Waarom een Masker

Maskers speelden vroeger en vaak nog tot op de dag van vandaag een grote culturele rol in bepaalde landen. Denk bijvoorbeeld aan landen als Afrika of China waar maskers gemaakt werden voor rituelen of waar ze gebruikt werden om mythische wezens uit te beelden te vrezen of eren. Of misschien kies je wel voor een land waar men maskers droeg om mensen bang te maken.
Het uiterlijk van een masker, zoals de vorm, het materiaal of het keurgebruik speelt hierbij allemaal een grote rol.

Tegenwoordig worden veel maskers nog gebruikt bij speciale nationale feestdagen. Een voorbeeld hiervan is Día de Muertos (een herdenkingsfeest ter ere van overleden. Ook wordt in veel landen over de wereld het Carnaval gevierd.

Hoe jouw masker er uiteindelijk uit komt te zien hangt dus af van de informatie die je hebt verzameld. Je bent helemaal vrij om lekker creatief aan de gang te gaan met de materialen en kleuren die jij kiest!

Presentatie

Aan het eind van de week stellen we de maskers tentoon en kunnen deze bekeken worden door je mede leerlingen.

Leeft er een monster in het meer van Loch Ness?

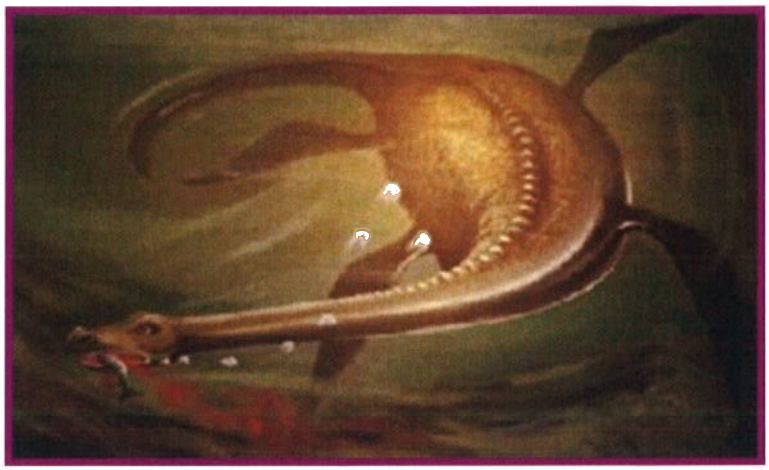

Op 22 juli 1933 zagen meneer en mevrouw Spicer een reusachtig monster in het meer van Loch Ness. Sinds die tijd zijn er veel meldingen geweest van mensen die ook denken een monster te hebben gezien in dit grote meer in Schotland. Maar niemand weet echt zeker of dit beest écht bestaat en hoe ze er dan uitziet.

In deze workshop leer je meer over de achtergrond van het monster van Loch Ness en zet je je eigen monster op papier!

Breng je eigen omgeving in kaart

Laat zien hoe goed jij je eigen omgeving kent! #veenkoloniën

Waar ben jij bekend? Waar kom je vaak?

Workshop vogelhuisje bouwen

Het ontwerpen en maken van een vogelhuis of nestkastje is erg leuk om te doen!

Je moet eerst wel over een aantal zaken nadenken voordat je gaat bouwen:

Je moet iets van materialen weten. Want hoe zorg je er voor dat het huisje goed tegen slecht weer kan?
Hoe groot moet de vliegopening en de afmetingen van het vogelhuisje zijn?
Als je het huisje wilt lakken of verven welke lak of verf is hier dan geschikt voor?
Hoe zorg je er voor dat de constructie van de nestkast stevig is?
Hoe maak je een betrouwbaar ophangsysteem?
Hoe zorg je ervoor dat het nestkastje open kan zodat je deze kunt schoonmaken?

Kortom, allemaal zaken om eerst goed over na te denken. Dat nadenken daar beginnen wij dan ook mee. Als het plan compleet is, beginnen wij met bouwen.

Na de workshop mag je het vogelhuisje thuis ergens ophangen.

19

Rondje Groningen

Denk jij de provincie Groningen goed te kennen? Dan is het spel Rondje Groningen iets voor jou!

Voor de winnaar is er een prijs uit de provincie Groningen!

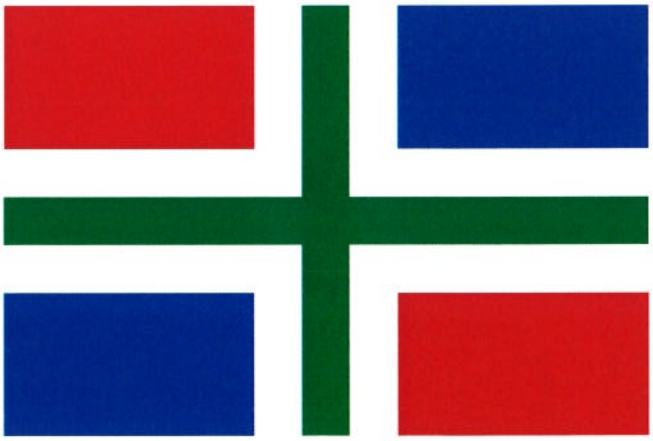

20

Op de fiets over de grens!

Workshop:

In deze workshop blijf je niet in de school. Na een korte uitleg gaan wij snel naar buiten om te zien hoe wij ons leefgebied inrichten. Welke keuzes maken wij? Welke gevolgen zien wij daarvan?

Wat gaan we doen?

Op de fiets gaan we ontdekken hoe onze directe leefomgeving eruitziet. Welke keuzes hebben mensen gemaakt? Hoe zien we dat terug? Wat zou je anders willen doen?

Aan de hand van een plattegrond met fotopresentatie laat je zien wat je ontdekt hebt!

[Citeer hier uw bron.]

Wat neem je mee?

Een fiets.
Een camera (of telefoon)
Kleding passend bij het weer

Erfgoed over de grens

Regionale lekkernijen

Houd jij van bakken en houd jij van lekker eten?
Dan is deze workshop echt iets voor jou!

Wat gaan we doen?
We gaan samen verschillende lekkernijen uit Groningen en Drenthe maken. Als ze klaar zijn mag je ze natuurlijk proeven en wat meenemen naar huis!

Wat gaan we leren?
We gaan leren waar de lekkernijen vandaan komen en hoe we deze zelf kunnen maken.

Het wordt een gezellige, leuke en lekkere workshop.
Dus geef je op!! Tot dan ☺

Wie waren je voorouders?

22

Tijdens deze workshop leer je de namen van je verre voorouders kennen, tot in de achttiende eeuw toe! Je ontdekkingen ga je invoeren in een speciaal stamboomprogramma, waarmee je een mooi grafisch overzicht kunt maken, een voorbeeld hiervan zie je hier:

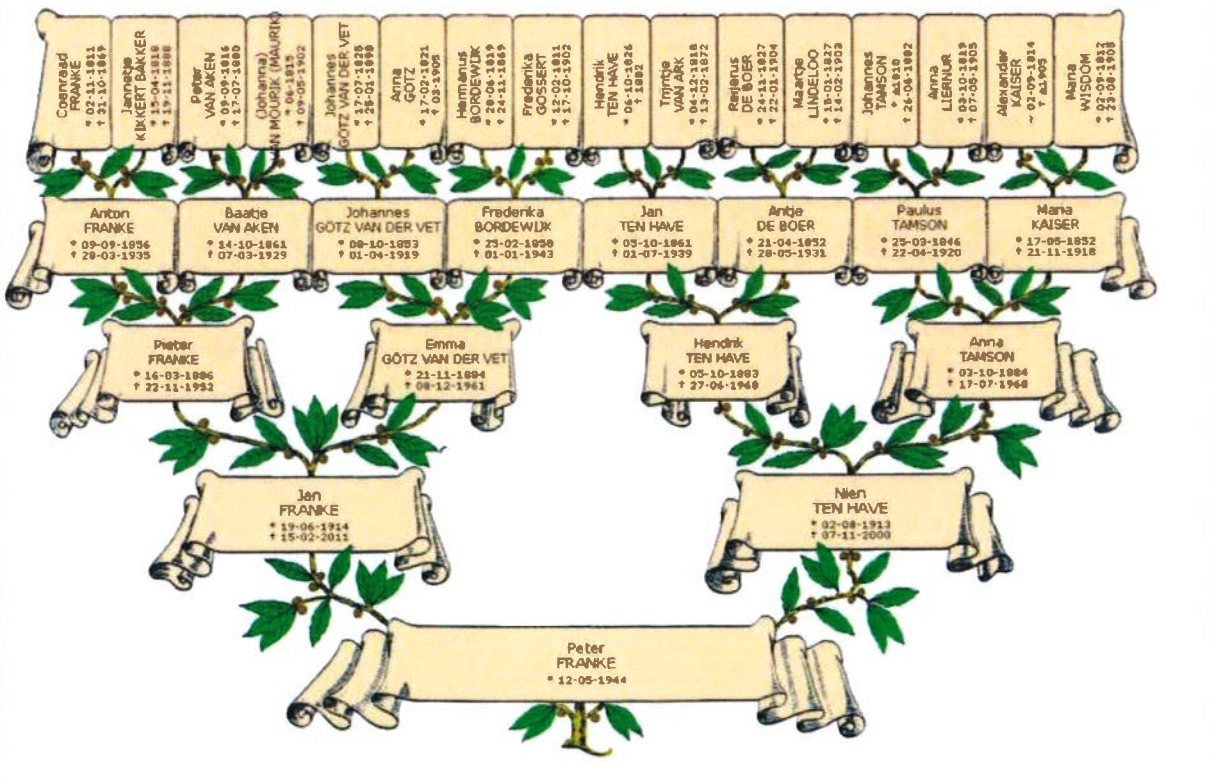

Hoe werkt het? Je gaat tijdens deze workshop online zoeken de naar officiële geboorte-, trouw- en overlijdensbewijzen (aktes worden deze genoemd) van je Nederlandse voorouders. Helaas zijn de aktes van nog levende personen niet openbaar op internet te vinden, dat heeft met wettelijke privacyregels te maken. Voor deze workshop moet je daarom van tevoren wel een beetje "huiswerk" doen. Je zult in je familie navraag moeten doen naar de namen, geboortedata, en eventuele trouw- en overlijdensdata van je ouders, grootouders en overgrootouders. Misschien ook van ook van je over-overgrootouders, maar dat hangt ervan af wanneer ze zijn geboren.

De Nederlandse overheid heeft deze regels voor de verschillende aktes opgesteld:

- Geboorteaktes worden openbaar na 100 jaar, dus alleen mensen die zijn geboren vóór 1919 zijn te vinden.
- Trouwaktes worden openbaar na 75 jaar, dus alle trouwaktes van vóór 1944 zijn te vinden.
- Aktes van overlijden worden na 50 jaar openbaar, dus alleen overlijdensaktes van vóór 1969 zijn te vinden.

Als je je aanmeldt voor deze super leuke workshop, kun je natuurlijk hulp krijgen bij de voorbereidingen!

Spelen met silhouetten

In deze workshop maak je een duik in het verleden en zul je ontdekken dat oude verhalen eigenlijk heel erg van deze tijd zijn! Nadat je hebt mogen luisteren en kijken naar oude mythen en legendes, ga je zelf aan de slag in een klein groepje in de vorm van het ontwerpen van een schimmenspel.

Wat is een schimmenspel?

Het begint bij het goed kijken naar schaduw...

Schaduw *ontstaat als het licht van een lichtbron geheel of gedeeltelijk wordt tegengehouden door een object. Een voorwaarde voor het ontstaan van schaduw is dat er een lichtbron en een object aanwezig moeten zijn.*

De geschiedenis van het schimmenspel

Het schimmenspel komt oorspronkelijk uit Azië; poppen van perkament of dun leer werden tussen een lamp en een half doorschijnend scherm gehouden, zodat ze een schaduw op het scherm wierpen.

Wat ga je doen?

Kies een verhaal dat je aanspreekt. Daarna maak je van papier een silhouet van de personage die jou het meest aanspreekt. Met splitpennen kun je losse onderdelen laten bewegen. Dan ga je oefenen met de andere leerlingen uit je groep in het naspelen van het door jullie gekozen verhaal met de gemaakte poppen. Misschien kies je nog voor mooie achtergrondmuziek en een voice-over of zorg je nog voor een mooi decor. Alles is mogelijk: het wordt jullie eigen verhaal!

Een **silhouet** is een visueel beeld van een ondoorzichtig object (persoon, voorwerp, gebouw, vogel, enz.), dat een goed contrast heeft met de achtergrond.

Het wordt een superleuke middag, dus .... geef je snel op!

PIRATEN

Bij het woord piraten denk je al gauw aan stoere mannen en vrouwen (jazeker, er zijn/waren ook vrouwelijke piraten!) met een ooglap, ongeschoren, en een houten been, toch?

Maar wist je dat er ook andere betekenis is voor het woord piraat? En dat dat te maken heeft met het Nederlandstalige lied? Tijdens deze workshop neem je een duikje in de geschiedenis van de piraterij en maak je kennis met het cultureel erfgoed van het Nederlandstalig lied.

Hou je van Nederlandstalige muziek, wil je er meer over weten, schrijf je dan in voor deze workshop!

Invullijst workshops

Naam: _____

Groep / klas: _____

Na het bestuderen van alle workshops in dit boekje is mijn keus gevallen op:

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Nummer: _____ Omschrijving: _____

Lever deze invullijst in bij jouw juf/meester/mentor.

De uiterlijke inleverdatum is vrijdag 8 maart 2019.